

idetmindste ligesaa fordeelagtig Maade. Hertil kommer endnu den Omstændighed, at Statskassen ved denne Handel løber en ikke ubetydelig Risiko. Denne Risiko skriver sig derfra, at Statskassen maa være Garant for alle de Uheld, der kunne tilstøde Handelen. Handelen har saaledes opsamlet nogle Assurancefonds, som nu ere inddragne i Statskassen imod, at Statskassen er Assurandeur. Dette er allerede een Risiko. Men dernæst løber Staten ogsaa den Risiko, at, naar der skulde indtræffe i et Aar ugunstige Conjuncturer, saa har Handelen ikke nogen saadan Driftscapital, at den selv kan imødegaae disse Conjuncturer, og Følgen deraf bliver da den, at i saadanne Tilfælde maa Handelen tye til Staten om Hjælp. Dette var saaledes Tilfældet i 1848 netop paa den allermindst beleilige Tid, da vi saa haardt trængte til alle de Resourcer, man kunde faae, da kom den færviſte Handel og sagde: Vi kunne ikke souteneres os uden vi faae et Forſkud af Statskassen, og dette Forſkud maatte udredes, dersom Handelen skulde finde Sted. See, saaledes viser det sig, at Statskassen ved dette Forhold staaer i en stadig Fare for at komme til at skyde Penge til, og som den kan komme til at skyde til i det for Statskassen allerubeiliggste Dieblif. Nu kommer dertil oveniſtøbet, at det har viist sig, at den Capital, som den færviſte Handel har indeſtaaende, ikke var tilstrækkelig til Driften, og det har viist sig, at Handelen i Løbet af de sidste 6 Aar stadigt har maattet have et saakaldet løbende Forſkud, men som nu er blevet til et fast Forſkud eller en Forhøielse af Driftscapitalen, efterſom disse Forſkud endnu bestandigt findes indeſtaaende i Handelen. Efter de Opgiſvelser, som jeg herom har faaet, er det ikke ufandſynligt, at der endog vil kunne kræves saadanne lignende yderligere Tilſkud; idetmindste har man sagt mig, at dersom ikke en færegen Conjunctur med Hensyn til Armeens Forsyning var indtraadt i dette Aar, vilde man allerede i forrige Aar have været nødsaget til at forlange yderligere Forſkud af Statskassen. Hele dette Forhold er altsaa af en saadan Befkaffenhed, at man ingenlunde kan ſige, at Statskassen staaer sig ved at vedblive det, eller at der deraf tilſtyder Statskas-

sen nogen Indtægt, der kunde træde iſtebet for Skatter af Færverne. Vel synes det, at Færverne have en Skat, idet de maae betale adſkillige Varer dyrere og ſælge deres Frembringelser mindre fordeelagtigt; men denne Skat gaaer ikke i Statskassen, den gaaer tilgrunde ved Handelsomsætninger. Heri synes at indeholdes væsentlige Grunde til ikke at vedligeholde dette Forhold længere end høist nødvendigt.

Jeg ſkal nu tillade mig at henlede Thingets Opmærksomhed paa den anden Indvending, som man har gjort imod Ophævelsen af Færvernes Monopol, det er den, at man har sagt: denne Sag kan ikke afgjøres, inden Færingerne derover selv have udtalt sig, og navnlig ikke forinden vi her paa Rigsdagen have en Repræſentant, som kan varetage Færvernes Interesſe. Jeg maa nu herved bemærke, at det viſnok vilde være meget uſſkeligt her at have en Repræſentant for Færverne til at varetage deres Interesſe ved dette Spørgsmaal, men at det dog med Hensyn til Hovedspørgsmaalet, det, hvorpaa det egentlig kommer an, nemlig om Handelen bør frigives, efter Alt, hvad man har hørt fra Færverne, er høist ufandſynligt, at man derfra vil gjøre en anden Mening gjældende herom, ſaa at det neppe af den Grund var værd at opholde Sagen. Dernæst maa jeg fornemmelig fremhæve, at Sagen er ligesaavel danſk ſom færviſt, at Spørgsmaalet er, om den danſke Stat kan ſtaaе sig ved, at dette Forhold vedbliver, og i ſaa Henseende ere vi alene fra vort Standpunkt allerede berettigede til at fraſtige os enhver Deeltagelse i enhver ſaadan, for kongelig Regning dreven, Handel. Af de Grunde, jeg tidligere har udviklet, anſeer jeg dette for at være aldeles klart, og naar altsaa Spørgsmaalet kun bliver om, at Rigsdagen allerede nu ſkal erklære, at den ikke for den danſke Stat anſeer det henſigtsmæssigt, at Monopolet længere vedbliver, mener jeg, at Intet kan være til Ginder for, at en Beſlutning i ſaa Henseende ſaaites. Her er jo kun Tale om den egentlige Grundſætning, den, hvorfra der ſkal gaaes ud ved de yderligere Forhandlinger, og her er aldeles ikke Tale om, hvorledes Forholdsreglerne i de enkelte Tilfælde ſhulle gjennem-